

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE 60

KRAKÓW 2008

<http://rcin.org.pl>

2

**SPRAWOZDANIA
ARCHEOLOGICZNE**

CZYTELNIA

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

P243

Biblioteka Instytutu
Archeologii i Etnologii PAN

0037906

KRAKÓW 2008

Alc. 4 / 2009 d.

<http://rcin.org.pl>

Redaktor

Editor

SŁAWOMIR KADRCW slawekkadrow@gmail.com

Sekretarz redakcji

Editorial Secretary

AGNIESZKA CZEKAJ-ZASTAWNY aga@archo.pan.krakow.pl

BARTŁOMIEJ SZYMON SZMONIEWSKI barthequeszmoniewski-iaepan@yahoo.fr

Komitet Redakcyjny

Editorial Committee

SYLWESTER CZOPEK, SŁAWOMIR KADRCW, JANUSZ KRUK (PRZEWODNICZĄCY-CHAIRMAN),

JAN MACHNIK, SARUNAS MILISAUSKAS, JOHANNES MÜLLER, JAROSLAV PEŠKA, ALEKSANDER SYTNIK,

PRZEMYSŁAW URBAŃCZYK

Redakcja techniczna i skład

Technical Editor and Layout

JOANNA KULCZYŃSKA

Okładkę ilustrują fotografie zamieszczone w artykule U. Bugaj (fot. M. Gmur)

Wszystkie artykuły są recenzowane (peer-review)

Adres Redakcji

Editor's Address

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII POLSKIEJ AKADEMII NAUK, ODDZIAŁ W KRAKOWIE

31-016 KRAKÓW, UL. SŁAWKOWSKA 17

e-mail: iaekrak@archo.pan.krakow.pl

Skład komputerowy wykonano

w Instytucie Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Krakowie

Wydanie publikacji dofinansowane przez Krakowski Zespół do Badań Autostrad, sp.j.

Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Muzeum Archeologiczne w Krakowie i Uniwersytet Jagielloński

This publication has been subsidized by The Cracow Team for Archaeological Supervision of Motorway Construction Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences, Museum of Archaeology, Cracow and Jagiellonian University

Druk: Przedsiębiorstwo Poligraficzne „DEKA” sp. z o.o., ul. Golikówka 7, 30-723 Kraków

Nakład: 400 egz.

CONTENTS

ARTICLES	9
Andrzej Pelisiak, Małgorzata Rybicka, Impact of Mesolithic Man upon Environment — Examples from the Territory of Gostynin Lake District	9
Oddziaływanie człowieka mezolitu na środowisko — przykład z terenu Pojezierza Gostynińskiego	23
Agnieszka Czekaj-Zastawny, Linear Band Pottery Culture in the Upper Vistula River Basin	31
Kultura ceramiki wstęgowej rytej w dorzeczu górnej Wisły	56
Valentina Voinea, About figurines <i>en violon</i> within the civilisation Gumelnia — Karanovo VI	73
Figurki w kształcie skrzypiec w kulturze Gumelnia — Karanovo VI	94
Piotr Włodarczak, Archaeological interpretation of dendrochronological and radiocarbon dates. An example of Corded Ware culture. Archaeological culture versus chronology	103
Archeologiczna interpretacja dat dendrochronologicznych i radiowęglowych na przykładzie kultury ceramiki sznurowej. Kultura archeologiczna a chronologia	120
Justyna Molak, Remarks on dating of the Nowa Cerekwia group	129
Uwagi w sprawie datowania grupy nowocerekwiańskiej	139
FIELD SURVEY AND MATERIALS	145
Krzysztof Czarniak, Eine Äneolitische Kupferaxt aus Ruskowice, Kr. Dzierżoniów	145
Eneolityczny toporek miedziany z Ruskowic, pow. Dzierżoniów	148
Piotr Włodarczak, Absolute chronology of the barrow in Kolosy	151
Chronologia absolutna kurhanu w Kolosach	162
Urszula Bugaj, The Bronze Age Settlement from Site 1 in Góra Strękowa, County of Białystok	169
Osada z epoki brązu ze stanowiska 1 w Górze Strękowej, pow. Białystok	250

Elżbieta Małgorzata Kłosińska,	
Einmalige Funde der Kopfgestellverzierung aus dem südöstlichen Lublin- Land	265
Unikatowe znaleziska ozdób ogłowania końskiego z południowo-wschodniej Lubelszczyzny	284
Piotr Gębica, Sylwester Czopek, Kazimierz Szczepanek,	
Changes of climate and prehistoric settlement recorded in deposits of the Wiśłok paleochannel in Grodzisko Dolne, Sandomierz Basin	295
Zapis zmian klimatu i osadnictwa prehistorycznego w osadach starorzecza Wiśłoka w Grodzisku Dolnym (Kotlina Sandomierska)	312
Andrzej Buko, Tomasz Dzieńkowski,	
The Early Medieval settlements at the borderland between Poland and Rus': the stronghold in Busówno in recent archaeological exploration	325
Osadnictwo wczesnośredniowieczne polsko-ruskiego pogranicza. Grodzisko w Busównie w świetle nowszych badań archeologicznych	354
Beata Borowska-Strugińska,	
Human bones from 13(?)–17 th cent. cemetery from Busówno in the light of anthropological analysis	369
Szczątki kostne z XIII(?)–XVII-wiecznego cmentarzyska w Busównie w świetle analizy antropologicznej	375
Alicja Lasota-Moskalewska,	
Animal remains from Early Medieval stronghold at Busówno, com. Wierzbica	381
Szczątki zwierzęce z wczesnośredniowiecznego grodziska w Busównie, gm. Wierzbica	390
REVIEWS	397
Sławomir Kadrow,	
(Rez.) Svend Hansen, <i>Bilder vom Menschen der Steinzeit. Untersuchungen zur anthropomorphen Plastik der Jungsteinzeit und der Kupferzeit in Südosteuropa</i> (Teil 1 — Text; Teil 2 — Tafeln), <i>Archäologie in Eurasien</i> , B. 20. Mainz 2007	397
(rec.) Svend Hansen, <i>Bilder vom Menschen der Steinzeit. Untersuchungen zur anthropomorphen Plastik der Jungsteinzeit und der Kupferzeit in Südosteuropa</i> (Część 1 — Tekst; Część 2 — Tablice), <i>Archäologie in Eurasien</i> 20. Mainz 2007	401
Mirosław Furmanek,	
(review) Jerzy Libera and Krzysztof Tunia (eds.), <i>Idea megalityczna w obrzędku pogrzebowym kultury pucharów lejkowatych</i> [<i>Megalithic idea in burial rites of the Funnel Beaker culture</i>], Lublin — Kraków 2006	407
(rec.) Jerzy Libera, Krzysztof Tunia (red.), <i>Idea megalityczna w obrzędku pogrzebowym kultury pucharów lejkowatych</i> . Lublin — Kraków 2006	417
Justyna Baron,	
(review) Richard Bradley, <i>Ritual and Domestic Life in prehistoric Europe</i> . London and New York 2007	427
(rec.) Richard Bradley, <i>Ritual and Domestic Life in Prehistoric Europe</i> . London and New York 2007	432

Justyna Baron,

- (Rez.) Jan Chochorowski (Hrsg.), *Studia nad epoką brązu i wczesną epoką żelaza w Europie. Księga poświęcona profesorowi Markowi Gedłowi na pięćdziesięciolecie pracy w Uniwersytecie Jagiellońskim* [Studien zur Bronzezeit und der frühen Eisenzeit in Europa. Gewidmet Professor Marek Gedl zum 50 Jubiläum der Arbeitstätigkeit an der Jagiellonen Universität]. Krakow 2007 437
- (rec.) Jan Chochorowski (red.), *Studia nad epoką brązu i wczesną epoką żelaza w Europie. Księga poświęcona profesorowi Markowi Gedłowi na pięćdziesięciolecie pracy w Uniwersytecie Jagiellońskim*, Kraków 2007 444

Przemysław Makarowicz,

- (review) Jacek Górski, *Chronologia kultury trzcinieckiej na lessach Niecki Nidziańskiej* [Chronology of the Trzciniec culture on loesses of the Nida Basin] (= Biblioteka Muzeum Archeologicznego w Krakowie 3). Kraków 2007 451
- (rec.) Jacek Górski, *Chronologia kultury trzcinieckiej na lessach Niecki Nidziańskiej* (= Biblioteka Muzeum Archeologicznego w Krakowie 3). Kraków 2007 463

Aneta Buchner,

- (Rez.) Halina Taras (Hrsg.), *Zmierzch kompleksu trzciniecko-komarowskiego. Kształtowanie się nowej rzeczywistości kulturowej w środkowej i młodszej epoce brązu* (= Lubelskie Materiały Archeologiczne 14) [Der Ausklang des Trzciniec-Komarow-Komplexes. Die Formung einer neuen Kulturrealität in der mittleren und jüngeren Bronzezeitepoche]. Lublin 2006 475
- (rec.) Halina Taras (red.), *Zmierzch kompleksu trzciniecko-komarowskiego. Kształtowanie się nowej rzeczywistości kulturowej w środkowej i młodszej epoce brązu* (= Lubelskie Materiały Archeologiczne 14). Lublin 2006 481

Marcin Ignaczak,

- (review) Sylwester Czopek, *Grodzisko Dolne, stanowisko 22 — wielokulturowe stanowisko nad dolnym Wisłokiem. Część I. Od epoki kamienia do wczesnej epoki żelaza* [Grodzisko Dolne, Fst. 22 — multikulturelle Fundstelle an dem unteren Lauf des Flusses Wislok. Teil I — von der Steinzeit bis zur frühen Eisenzeit] (= Collectio Archaeologica Ressoviensis 4). Rzeszów 2007 487
- (rec.) Sylwester Czopek, *Grodzisko Dolne, stanowisko 22 — Wielokulturowe stanowisko nad dolnym Wisłokiem. Część I. Od epoki kamienia do wczesnej epoki żelaza* (= Collectio Archaeologica Ressoviensis 4), Rzeszów 2007 493

Sylwester Czopek,

- (Rez.) Jens Schneeweiß, *Die Siedlung Čiča in der westsibirischen Waldsteppe I. Untersuchungen zur spätbronze- bis früheisenzeitlichen Keramik, Chronologie und Kulturellen Stellung* (= Archäologie in Eurasien 22), Mainz 2007 499
- (rec.) Jens Schneeweiß, *Die Siedlung Čiča in der westsibirischen Waldsteppe I. Untersuchungen zur spätbronze- bis früheisenzeitlichen Keramik, Chronologie und Kulturellen Stellung* (= Archäologie in Eurasien 22), Mainz 2007 504

Marcin Wołoszyn,

- (Rez.) F. Biermann und T. Kersting (Hrsg.), *Siedlung, Kommunikation und Wirtschaft im westslawischen Raum. Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte des 5. Deutschen Archäologenkongress in Frankfurt an*

der Oder, 4. bis 7. April 2005 (= Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas 46). Langenweissbach 2007	509
(rec.) F. Biermann, T. Kersting (red.), <i>Siedlung, Kommunikation und Wirtschaft im westslawischen Raum</i> Beiträge der Sektion zur slawischen Frühgeschichte des 5. Deutschen Archäologenkongress in Frankfurt an der Oder, 4. bis 7. April 2005 (= Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mitteleuropas 46). Langenweissbach 2007	521
CHRONICLE	529
Wiebke Rohrer,	
„Herrschaft und Sozialstrukturen im Mittelalter östlich der Elbe“. 2. internationaler Workshop der interdisziplinären Arbeitsgruppe „Gentes trans Albiam“, 25.–27. Juli 2008 in Breslau.	529
„Władza a struktury społeczne w średniowieczu na wschód od Łaby“. 2. międzynarodowa konferencja grupy roboczej „Gentes trans Albiam“, 25–27 czerwca 2008 r. we Wrocławiu	533

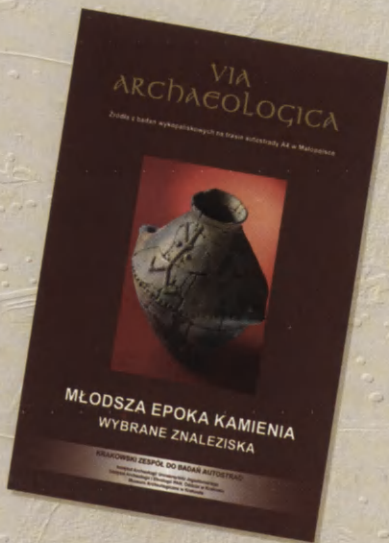
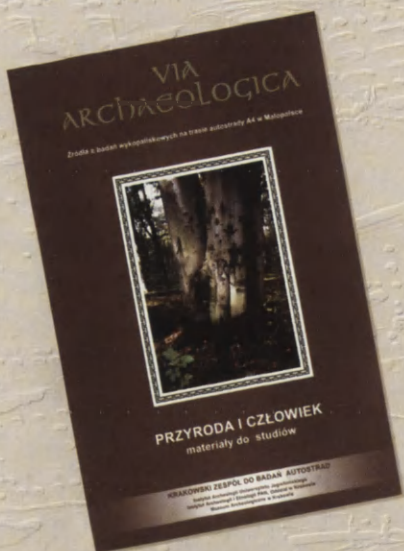

“Sprawozdania Archeologiczne” is regularly listed in the International Current Awareness Service: Anthropology. Selected material is indexed in the International Bibliography of social and Cultural Anthropology.

Indexed in:

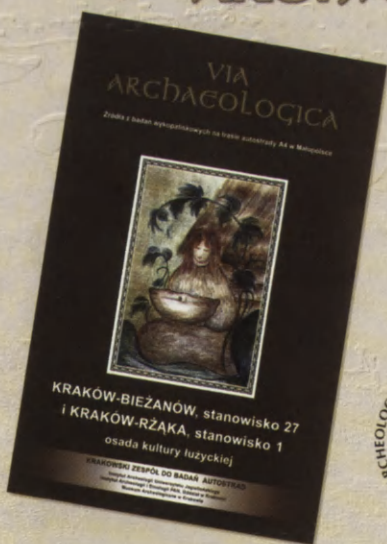
IBZ – International Bibliography of Periodical Literature

IBZ – CD-ROM

KRAKOWSKI ZESPÓŁ DO BADAŃ AUTOSTRAD
 publikuje wyniki prac wykopaliskowych,
 prowadzonych w obrębie budowanej autostrady A4,
 na łamach specjalnie utworzonej serii wydawniczej zatytułowanej

VIA ARCHAEOLOGICA

Szanowni Państwo,

Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Krakowie posiada w ciągłej sprzedaży publikacje wydane przez wydawnictwo Instytutu.

Wszystkie książki można nabyć bezpośrednio w Oddziale IAE PAN w Krakowie, bądź też zamówić telefonicznie, listownie lub za pomocą poczty elektronicznej. Zamówione pozycje wyślemy za zaliczeniem pocztowym, doliczając cenę przesyłki.

nowości

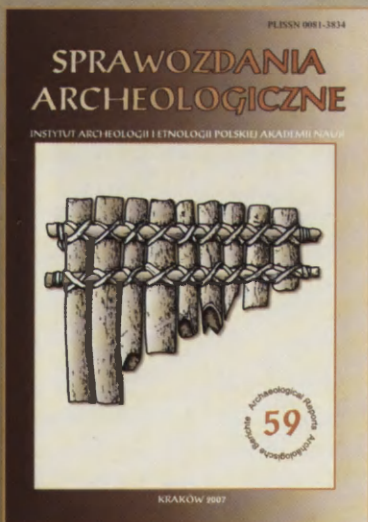
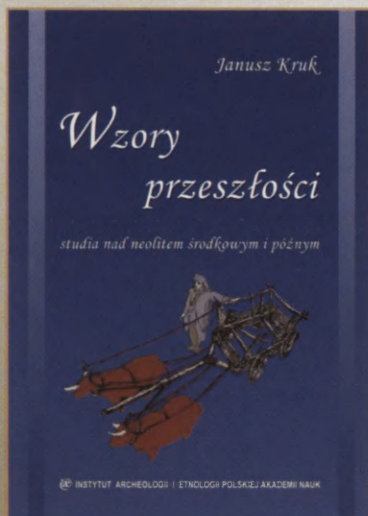
IAE
Instytut Archeologii i Etnologii
Polskiej Akademii Nauk

Agnieszka Czekaj-Zastawny

OSADNICTWO SPOŁECZNOŚCI
KULTURY CERAMIKI WSTĘGOWEJ RYTEJ
W DORZECZU GÓRNEJ WISŁY

SETTLEMENT OF LINEAR POTTERY COMMUNITIES
IN THE UPPER VISTULA RIVER BASIN

Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Krakowie
ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków; tel. 422 29 05
e-mail: ula@archo.pan.krakow.pl

Szanowni Państwo,
Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Krakowie posiada w ciągłej sprzedaży następujące publikacje:

Dear Customers,
The Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences,
Cracow Branch has the following titles in stock:

Janusz Kruk,
Wzory przeszłości. Studia nad neolitem środkowym i późnym
Kraków 2008, cena 40 zł, 25 €

Agnieszka Czekaj-Zastawny,
Osadnictwo społeczności kultury ceramiki wstęgowej rytej w dorzeczu górnej Wisły
Summary in English - Settlement of Linear Pottery Communities in the Upper Vistula River Basin
Kraków 2008, cena 40 zł, 30 €

Helena Zoll-Adamikowa, Bartłomiej Sz. Szmoniewski, Anna Tyniec-Kępińska, Marcin Wołoszyn,
Stradów. Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy. Tom 1
Summary in English
red. Andrzej Buko, Kraków 2007, cena 40 zł, 30 €

Piotr Włodarczak
Kultura ceramiki sznurowej na Wyżynie Małopolskiej
Summary - Corded Ware Culture in Little Poland Upland
Kraków 2006, cena 50 zł, 30 €

Maria Lityńska-Zajac
Chwasty w uprawach roślinnych w pradziejach i wczesnym średniowieczu
Summary - Segetal Weeds in Prehistoric and Early Medieval Farming
Kraków 2005, cena 42 zł, 30 €

Celts on the Margin. Studies In European Cultural Interaction 7th Century BC – 1st Century AD Dedicated to Zenon Woźniak
ed. Halina Dobrzańska, Vincent Megaw, Paulina Poleska
Kraków 2005, cena 45 zł, 35 €

Obłazowa Cave. Human activity, stratigraphy and palaeoenvironment

ed. Paweł Valde-Nowak, Adam Nadachowski, Teresa Madeyska

Kraków 2003, cena 35 zł, 24 €

Bogdan Balcer, Jan Machnik, Jan Sitek

Z prądziejów Roztocza na ziemi zamojskiej

Summary in English,

Kraków 2002, cena 23 zł, 19 €

Sławomir Kadrow

U progi nowej epoki. Gospodarka i społeczeństwo wczesnego okresu epoki brązu w Europie Środkowej

Summary - On the Verge of a New Epoch: Central European Society and Economy in the Early Bronze Age

Kraków 2001, cena 27 zł, 22 €

Jerzy Kopacz

Początki epoki brązu w strefie karpackiej w świetle materiałów kamiennych

Summary in English

Kraków 2001, cena 23 zł, 19 €

A Turning of Ages. Im Wandel der Zeiten

Jubilee Book Dedicated to Professor Jan Machnik on His 70th Anniversary

Summaries in English and German

Editor Sławomir Kadrow, cena 40 zł, 26 €

Helena Zoll-Adamikowa, Maria Dekówna, Elżbieta Maria Nosek

The Early Mediaeval Hoard from Zawada Lanckorońska (Upper Vistula River)

Warszawa 1999, cena 15 zł, 30 €

Początki osadnictwa w Sudetach

Die Anfänge der Besiedlung in den Sudeten

The Beginnings of Settlement in the Sudety Mountains

Summary in English

red. Paweł Valde-Nowak

Kraków 1999, cena 13 zł, 15 €

Włodzimiera Ziemińska-Odojowa

Niedanowo. Ein Gräberfeld der Przeworsk- und Wielbark-Kultur in Nordmasowien

Kraków 1999, cena 39 zł, 30 €

Kazimierz Godłowski, Tomasz Wichman

Chmielów Piskowy. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur im Świętokrzyskie-Gebirge

Kraków 1998, cena 15 zł, 22 €

Paweł Valde-Nowak

Osadnictwo wczesnorolnicze średniogórza niemieckiego

Summary in German - Frühackerbauliche Besiedlung des Deutschen Mittelgebirges

Kraków 1995, cena 9 zł, 19 €

Halina Dobrzańska

Osada z późnego okresu rzymskiego w Igołomi, woj. krakowskie, cz. II

Summary - The Late Roman Settlement at Igołomia, Cracow Province. Part II

Kraków 1990, cena 1 zł

Sławomir Kadrow

Iwanowice, stanowisko Babia Góra, cz. I. Rozwój przestrzenny osady z wczesnego okresu epoki brązu

Summary - Iwanowice, Babia Góra Site. Part I. Spatial Evaluation of an Early Bronze Age Settlement

Kraków 1991, cena 1 zł

Sławomir Kadrow, Anna i Jan Machnikowie

Iwanowice, stanowisko Babia Góra, cz. II. Cmentarzysko z wczesnego okresu epoki brązu

Summary - Iwanowice, Babia Góra Site. Part II. The Early Bronze Age Cemetery

Kraków 1992, cena 1 zł

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

t. 59, Kraków 2007

red. Sławomir Kadrow

in English, German and Polish, cena 38 zł, 22 €

t. 58, Kraków 2006

red. Sławomir Kadrow

in English, German and Polish, cena 38 zł, 22 €

t. 57, Kraków 2005

red. Sławomir Kadrow

in English, German and Polish, cena 38 zł, 22 €

t. 56, Kraków 2004
red. Sławomir Kadrow
Summaries in English, German and Polish, cena 30 zł, 22 €

t. 55, Kraków 2003
red. Jan Machnik
Summaries in English, cena 24 zł, 22 €

t. 54, Kraków 2002
red. Jan Machnik
Summaries in English, cena 24 zł, 22 €

t. 53, Kraków 2001
red. Jan Machnik
Summaries in English, cena 27 zł, 22 €

t. 52, Kraków 2000
red. Jan Machnik
Summaries in English, cena 27 zł, 22 €

VIA ARCHAEOLOGICA

**Via Archaeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce
Młodsza epoka kamienia — wybrane znaleziska**
Summary in English
red. Jan Chochorowski
Kraków 2008, cena 30 zł, 15 €

**Via Archaeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce
Kraków-Bieżanów, stanowisko 27 i Kraków-Rżąka, stanowisko 1. Osada kultury
łużyckiej**
Summary in English
red. Sławomir Kadrow
Kraków 2003, cena 30 zł, 15 €

**Via Archaeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce
Południowe obejście Krakowa. Materiały z epoki kamienia i z wczesnego okresu
epoki brązu**

Summary in English

red. Piotr Włodarczak

Kraków 2002, cena 30 zł, 15 €

Via Archaeologica. Źródła z badań wykopaliskowych na trasie autostrady A4 w Małopolsce
Przyroda i człowiek. Materiały do studiów

Summary in English

red. Sławomir Kadrow

Kraków 2001, cena 40 zł, 15 €

Wszystkie książki można nabyć bezpośrednio w Oddziale IAE PAN w Krakowie, bądź też zamówić telefonicznie, listownie lub za pomocą poczty elektronicznej. Zamówione wydawnictwa wyślemy pocztą po otrzymaniu należności na konto bankowe 86 1240 4722 1111 0000 4854 1004. Do ceny książek doliczamy koszt wysyłki.

Books named above can be purchased directly in the Cracow Branch of the Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences. Orderes can be placed by phone, mail or electronic mail. After a due amount is transfered to our bank account 86 1240 4722 1111 0000 4854 1004, the requested titles will be shipped with an invoice that includes shipping charges.

Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział w Krakowie
ul. Sławkowska 17, 31-016 Kraków
tel. +48 / 12 / 422 29 05
ula@archoe.pan.krakow.pl

381r

P244